

Průvodka

Číslo projektu	CZ.1.07/1.5.00/34.0802
Název projektu	Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Číslo a název šablony klíčové aktivity	III/2 – Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT
Příjemce podpory	Gymnázium, Jevíčko, A. K. Vitáka 452

Název DUMu	Státní rozpočet, daňová soustava ČR
Název dokumentu	VY_32_INOVACE_10_19
Pořadí DUMu v sadě	19
Vedoucí skupiny/sady	Mgr. Jan Hrazdira
Datum vytvoření	13. 05. 2013
Jméno autora	Mgr. Jan Hrazdira
E-mail autora	hrazdira@gymjev.cz
Ročník studia	3.
Předmět nebo tematická oblast	Základy společenských věd – Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice
Výstižný popis způsobu využití materiálu ve výuce	Prezentováno na interaktivní tabuli s využitím psaného textu a doplňkových obrázků, které přiblíží problematiku v tematické oblasti Národní hospodářství a úloha státu v ekonomice. Inovace: materiál lze využít i v rámci mezipředmětových vztahů (porovnání našeho daňového systému se systémy jiných zemí – cizí jazyky, geografie); materiál využívá ICT technologií (interaktivní tabule) a mediální techniky – dataprojektoru.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT

reg. č.: CZ.1.07/1.5.00/34.0802

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Státní rozpočet

- Státní rozpočet je finanční a hospodářský plán státu obvykle stanovený na jeden rok.
- Má podobu zákona navrhovaného vládou a schvalovaného pouze Poslaneckou sněmovnou.
- Státní rozpočet má příjmovou a výdajovou stranu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Budova Poslanecké sněmovny

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Jan Polák, licence Creative Commons, BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha,_Poslaneck%C3%A1_s%C4%9Bmovna_Parlamentu_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky.jpg, licence CC, (cit. 2012-11-7)

Příjmy státního rozpočtu

- daně, cla, poplatky
- dotace, podpory, dary
- prodej zpoplatněných statků a služeb
- půjčky od států, finančních institucí, obyvatelstva...

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

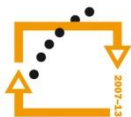
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Výdaje státního rozpočtu

- státní výdaje v podobě nákupu veřejných statků (obrana státu, školství, zdravotnictví, kultura, státní správa, komunikace a infrastruktura apod.)
- transferové platby v podobě subvencí firmám (finanční pomoc zemědělcům)
- transferové platby domácnostem (podpora v nezaměstnanosti, sociální dávky apod.)

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Výdaje státního rozpočtu

- intervence (náklady na vládní zásahy spojené s řízením a regulací jiných subjektů)
- platby na úhradu jistiny i úroků z přijatých úvěrů nebo emitovaných státních dluhopisů

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

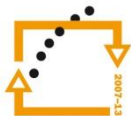
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Typy státního rozpočtu

- **Přebytkový** – stát více vybere na příjmech než vydá na výdajích. Hospodaří tak s rezervou a kladným zůstatkem na konci rozpočtového období.
- **Vyrovnaný** – stát na příjmech vybere stejnou částku, jakou vydá na výdajích. Na konci rozpočtového období tak hospodaří s tzv. kladnou nulou.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

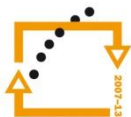
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Typy státního rozpočtu

- Schodkový (deficitní) – stát hospodaří s vyššími výdaji, než jaké jsou jeho příjmy. Tento příjmový výpadek pak musí být kryt půjčkou např. od bank, pojišťoven, jiných států, obyvatelstva...
- Státu tak vzniká dluh, který musí být často nákladně umořován.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rozpočtové zásady

- Zásada jednotnosti: všechny finanční příjmy a výdaje státu mají být soustředěny v jediném dokumentu – státním rozpočtu a mají být ústředně účtovány.
- Zásada reálnosti: zabraňuje zkreslování údajů v rozpočtu.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rozpočtové zásady

- Zásada úplnosti: všechny příjmy a výdaje státu musí být obsazeny v plném rozsahu bez kompenzací.
- Zásada každoročního sestavování a schvalování rozpočtu: zabezpečuje pravidelnou kontrolu parlamentu nad činností vlády; rozpočtovým rokem je v ČR kalendářní rok.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Rozpočtové zásady

- Zásada publicity (zveřejňování) státního rozpočtu: voliči mají možnost seznámat se s finančním hospodařením vlády.
- Zásada vyrovnanosti: výdaje musí být kryty příjmy bez použití státních půjček; mimořádné výdaje mohou být kryty ostatními příjmy.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Daňová soustava ČR

- Daně jsou nejdůležitějším příjmem státního rozpočtu.
- Daň je nedobrovolná a neekvivalentní platba fyzických nebo právnických osob státu.
- Daně dělíme na přímé a nepřímé.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Daně přímé

- Daň z příjmu fyzických osob:
 - daň ze závislé činnosti,
 - daň z podnikání a jiné samostatně, výdělečné činnosti,
 - daň z kapitálového majetku,
 - daň z pronájmu,
 - daň z ostatních příjmů.
- Základní sazba daně z příjmů fyzických osob je 15 procent.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Daně přímé

- Daň z příjmů právnických osob (obchodních společností, veřejnoprávních korporací, nadací a dalších subjektů stanovených zákonem jako právnické osoby).
- Základní sazba daně z příjmů právnických osob je 19 procent.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Daně přímé

- Daně majetkové:
 - daň z nemovitosti,
 - daň dědická, darovací a z převodu nemovitosti,
 - silniční daň.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

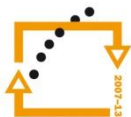
INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Daně nepřímé

- Daň z přidané hodnoty (DPH) - Princip daně z přidané hodnoty spočívá v odvedení daně pouze z rozdílu ceny mezi vstupy a výstupy, tedy z toho, o kolik se cena zboží u zpracovatele/prodejce zvýší (kolik *k hodnotě přidá*). Subjekt platí dodavatelům cenu včetně této daně a sám dostává zapláceno za zboží včetně této daně.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Daně nepřímé

- DPH má dvě sazby:
 - snížená – 15% (potraviny, léky, jízdné...)
 - základní – 21% (ostatní spotřební zboží a služby).
- Daň spotřební – uvalená na vybrané komodity (alkohol – s výjimkou tichých vín, pohonné hmoty a tabák a tabákové výrobky).

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Daně nepřímé

- Spotřební daň na alkohol:
 - destilát z pěstitelské pálenice – litr 100% lihu 143 Kč.
 - destilát z průmyslové výroby – litr 100% lihu 285 Kč.

Příklad: Spotřební daň z 0,5 l nápoje se 40 % obj. alkoholu činí $0,5 \times 0,40 \times 285$ Kč = 57 Kč.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroj: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>

Daně nepřímé

- Spotřební daň na pohonné hmoty:
 - nafta – 10, 90 Kč/litr.
 - benzín – 12, 84 Kč/litr.
- Spotřební daň na tabákové výrobky:
 - Základní spotřební daň na tabák a výrobky z něj činí 28% z ceny.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Zdroj: <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>

Ministerstvo financí

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ

Šjú, licence Creative Commons, BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Letensk%C3%A11,_ministerstvo_financ%C3%AD,_zprava.jpg, licence CC, (cit. 2013-05-13)

Zdroje

- Kolektiv autorů. *Odmaturuj ze společenských věd*. Brno: Didaktis, 2004. ISBN 80-86285-68-5
- <http://www.celnisprava.cz/cz/dane/spotrebni-dane/Stranky/default.aspx>
- Jan Polák, licence Creative Commons, BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Praha,_Poslaneck%C3%A1_sn%C4%9Bmovna_Parlamentu_%C4%8Cesk%C3%A9_republiky.jpg, licence CC, (cit. 2013-05-13)
- Šjů, licence Creative Commons, BY-SA,
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Letensk%C3%A1,_ministerstvo_financ%C3%AD,_zprava.jpg, licence CC, (cit. 2013-05-13)

Materiál je určen pro bezplatné užívání pro potřebu výuky a vzdělávání na všech typech škol a školských zařízení. Jakékoliv další využití podléhá autorskému zákonu. Dílo smí být dále šířeno pod licencí CC BY-SA.

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE
DO ROZVOJE
VZDĚLÁVÁNÍ